

**OLUMLU GÖREV UYUŞMAZLIĞI ÇIKARILMASI ÜZERİNE
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNCE GÖREVLİ YARGI
YERİNİN BELİRLENMESİ**

M. İlhan DİNÇ
Danıştay Tetkik Hâkimi
Uyuşmazlık Mahkemesi
Geçici Raportörü

PLAN

I — GİRİŞ

II — OLUMLU GÖREV UYUŞMAZLIĞI ÇIKARMA

- 1) Tanım
- 2) Koşulları
- 3) Yöntem
  - A) İstemde bulunanın yapacağı işlemler
  - B) Yargı merciince yapılacak işlemler
  - C) Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makamca yapılacak işlemler
  - D) Uyuşmazlık Mahkemesi'nce yapılacak işlemler
  - E) Uyuşmazlık çıkarılamayacak haller

III — UYGULAMA VE SORUNLAR

I — GİRİŞ :

Daha önce yayınlanan incelememizde belirlediğimiz gibi Uyuşmazlık Mahkemesi; Anayasa'nın 158. ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanununun 1. maddesine göre Adli, İdari ve Askeri Yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmekle görevli kılınmış bir yüksek mahkemedir. (1)

Anayasa'nın 142. maddesine göre mahkemelerin kuruluşu ve görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir. Ancak; gerek aynı yargı düzeni, gerekse farklı yargı düzenleri içinde yer alan yargı mercilerinin tarafları, sebebi ve konusu aynı olan davada kendilerini aynı anda görevsiz veya görevli görmeleri ve bu suretle birbirlerinin görev alanlarına müdahaleleri mümkün olabilmekte, böylece, ortaya çözümlenmesi gereken görev uyuşmazlıkları çıkmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev alanına giren görev uyuşmazlıkları; olumlu (2247 Sayılı Yasa, Madde 17) veya olumsuz görev uyuşmazlığı (2247 Sayılı Yasa, Madde 14) yanında olumlu ve görev uyuşmazlığına dönüşmeden bir davada olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılarak görevli yargı yerinin belirlenmesini amaç-

(1) Danıştay Dergisi - 1985 yılı, sayı - 58 - 59, sayfa 37 ve devamı.

layan «olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma yolu» (2247 Sayılı Yasa, Madde 10.) ile olumsuz görev uyuşmazlığına dönüşmeden görevli yargı yerinin belirlenmesi amacı ile yapılan «başvuru yolu» (2247 Sayılı Yasa, Madde 19) dur.

Olumsuz görev uyuşmazlığı ve görevli yargı yerinin belirlenmesi amacı ile yapılan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuru yolu daha önceki incelemelerimizde açıklandığından, (1-2) bu incelememizde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma yolu ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuru ve başvuru sonucu Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görevli yargı yerinin belirlenmesini açıklamaya çalışacağız.

II — OLUMLU GÖREV UYUŞMAZLIĞI ÇIKARMA YOLU :

1 — Tanım :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanununun 10. maddesinin 1. fıkrasında olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma «adli, idari ve askeri bir yargı merciinde açılmış olan davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine ilgili başsavcı(lar) tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nden istenmesidir.» hükmünü taşımaktadır.

Anılan hükme göre, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma «Adli, İdari veya Askeri bir yargı merciinde açılmış olan bir davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine görev itirazı reddedilen tarafın olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması için ilgili Başsavcılara müracaatı sonucu ilgili Başsavcılar (Danıştay Başsavcısı, Cumhuriyet Başsavcısı, Askeri Yargıtay Başsavcısı veya Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı) tarafından görev konusunun Uyuşmazlık Mahkemesi'nden istenmesi» olarak tanımlanabilir.

Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma yolu ile; Adli, İdari veya Askeri yargı düzenlerine dahil yargı mercilerinin birbirlerinin görev alanlarına müdahalesi - istem Uyuşmazlık Mahkemesi'nce yerinde görülüp, görevli yargı merciinin görev itirazını reddeden yargı mercii olmadığı belirlenerek - önlenmiş ve yargı yerlerinin kendi görev alanlarında kalmaları sağlanmış olur.

Bu sonuç; hem davanın asıl görevli yargı yerinde görülmesine imkân tanıyıp, kamu düzenine ilişkin görev konusunu tartışılır olmaktan çıkarır, hem de davalının görev itirazı üzerine olumlu görev uyuşmazlığı oluşmasını önleyip davanın görevli kılınan yargı yerinde görev sorunu yüzünden uzamadan halledilmesini kolaylaştırır.

Bu itibarla; olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma yolu hayli önemli ve titizce uygulanması gereken bir yoldur. Bu nedenledir ki; 2247 Sayılı Yasa'da bu yolun koşulları ve yöntemi ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Şimdi; olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasının koşullarını ve yöntemini inceleyelim :

2 — Koşulları :

Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasının koşulları 2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 10. maddesinde açıkça gösterilmiştir. Buna göre;

(1-2) Danıştay Dergisi - 1985 yılı, Sayı - 58 - 59, Sayfa, 37 ve devamı, Danıştay Dergisi - 1985 yılı, sayı : 60 - 61, sayfa 36 ve devamı

- a) Adli, İdari ve Askeri Yargı düzenleri içinde yer alan yargı mercilerinde usulüne uygun biçimde açılmış bir dava bulunmalıdır.
- b) Bu davada taraflardan biri (davacı) görev itirazında bulunmuş olmalıdır.
- c) Görev itirazı :
- aa) Hukuk Mahkemelerinde en geç birinci oturumda,
- bb) Ceza Mahkemelerinde delillerin ikamesine başlanmadan önce,
- cc) İdari Yargı yerlerinde dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan önce yapılmalıdır.
- d) Görev itirazı üzerine yargı mercii itirazı yerinde bulunmayıp kendisini görevli saymalı, yani görev itirazını reddederek görevli olduğuna karar vermelidir.
- e) Görev itirazı üzerine yargı mercii, bu itirazı yerinde görerek görevsizlik kararı verip, bu karar temyiz edilerek bozulmuş ve bozmaya uyulmuş ise, yargı merciiince görevli olduğuna karar verilmelidir.
- f) Görev itirazının reddine ilişkin karara karşı itiraz yolunun açık bulunduğu ceza davalarında red kararı kesinleşmelidir. Aksi halde, Uyuşmazlık çıkarılması istenemez.

3 — Yöntem :

Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmada 2247 Sayılı Yasa'nın 12. ve 13. maddelerinde belirlenen yöntem uygulanır. Anılan maddeler olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmada yapılacak işlemleri; Yargı merciiince yapılacak işlemler (madde 12.) ve Uyuşmazlık çıkarmaya yetkili makamca yapılacak işlemler (madde 13) olarak ikiye ayrılmıştır. Biz burada bir de görev itirazı reddedilen kişi tarafından yapılacak işlemler (madde 12/1.) ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nce yapılacak işlemler (13/2) olarak bir ayrıma daha tabi tutup, anılan işlemlerin sistematik bir şekilde şu şekilde sıralayacağız :

A) Görev itirazı reddedilen kişi tarafından yapılacak işlemler: 2247 Sayılı Yasa'nın 12/1. maddesine göre görev itirazı reddedilen kişi ve makam itirazın reddine ilişkin kararın verildiği tarihten, şayet bu kararın tebliği gerekiyorsa, tebliğ tarihinden, itiraz yolu açık bulunan ceza davalarında ise red kararının kesinleştiği tarihten başlayarak 15 gün içinde uyuşmazlık çıkarılmasını istemeye yetkili makama sunulmak üzere hazırlayacağı 2 nüsha dilekçeyi itirazı reddeden yargı merciiince vermelidir.

Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam 2247 Sayılı Yasa'nın 10/4. maddesinde gösterilmiş olup, bunlar : reddedilen görevsizlik itirazı, Adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise, Danıştay Başsavcısı, Askeri Ceza Yargısı yararına ileri sürülmüş ise, Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısıdır.

Şu hale göre; görev itirazı reddedilen kişi veya makamın doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne dilekçe ile başvurması mümkün olmadığı gibi, uyuşmazlık çıkarılması istemini içeren dilekçesinin de doğrudan uyuşmazlık çıkarmaya yetkili makama (Başsavcılara) verilmesi de mümkün değildir. Zira; olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması isteminde ancak, 2247 Sayılı Yasa'nın 10/4. maddesinde belirlenen yetkili makamlar (Başsavcılar) bulunabilir. Keza; olumlu görev uyuş-

mazlığı çıkarılması istemini içeren dilekçe üzerine yargı merciince bir takım işlemler yapılacağı için bu dilekçeler, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmaya yetkili makama (Başsavcılara) değil, bu makama sunulmak üzere görev itirazını reddeden yargı merciine verilir.

B) Yargı merciince yapılacak işlemler : Anılan işlemler 2247 Sayılı Yasa'nın 12/2-3. maddesinde gösterilmiştir. Buna göre; yargı mercii olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemini içeren ve bu uyuşmazlığı çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makama (Başsavcılara) sunulmak üzere kendisine verilen 2 nüsha dilekçenin bir nüshasını ve varsa eklerini 7 gün içinde cevabını bildirmesi için diğer tarafa tebliğ eder. Tebligat yapılan taraf süresi içinde bu yargı merciine cevabını bildirmezse, cevap vermektен vazgeçmiş sayılır.

Bundan sonra yargı mercii; görev itirazının reddi üzerine, itirazı reddedilen kişinin uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makama verilen dilekçesini, alınan cevabı ve varsa belgeleri ile birlikte görevsizlik itirazının reddine ilişkin karar ile dayanağı belgenin asıl veya örneklerini uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makama (Başsavcılık) gönderir.

2247 Sayılı Kanununun 12/son. maddesine göre bir davada uyuşmazlık çıkarılması için yalnız bir kere başvurabilir. Müteaddit başvurular hakkında yargı mercii veya uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makamca herhangi bir işlem yapılmaz.

C) Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makamca yapılacak işlemler: 2247 Sayılı Yasa'nın 13. maddesi uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makamca yapılacak işlemleri göstermiştir. Yukarıda açıkladığımız gibi (3/A) uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam mülga 4788 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kurulması Hakkında Kanunla öngörülen bakan veya valinin aksine başsavcılık makamıdır. Bunlar ise, Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Askeri Yargıtay Başsavcısı ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısıdır. 2247 Sayılı Yasa'nın 10/4. maddesinin amir hükmüne göre Uyuşmazlık çıkarma yetkisi başsavcılarının şahsına tanınmış olup, bu yetkinin yardımcıları tarafından kullanılması mümkün değildir. Bu itibarla; 2247 Sayılı Yasa'nın 13. maddesindeki işlemlerin bizzat başsavcılar tarafından yapılması ve yetkinin yine bizzat başsavcılar tarafından kullanılması gerekir.

2247 Sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre; uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makama, uyuşmazlık çıkarma konusundaki dilekçe ve ekleri ulaşıncaya, bu makam öncelikle ve gerekirse dilekçedeki veya eklerindeki eksiklikleri tamamlar. Yani dilekçe ve eklerini usuli yönden ön incelemeye tabi tutar. Eksiklik yoksa veya tamamlanmışsa esas yönünden dilekçe ve eklerini inceler. Bu inceleme sonunda;

a) Uyuşmazlık çıkarmaya yer olmadığı sonucuna varırsa, başka bir anlamla görev itirazının reddine ilişkin karar (görevlilik kararı) yerinde ise ve davanın açıldığı yargı yerinin o davada görevli olduğu sonucuna varırsa uyuşmazlık çıkarılması yolundaki istemin reddine karar verir. Anılan karar ilgili kişilere veya makama ve ilgili yargı merciine hemen tebliğ olunur. Bu karar üzerine yargı mercii yargılamaya devam eder. Anılan karara karşı hiç bir yargı merciine başvurulamaz. Zira; Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makamın bu konudaki kararı kesindir.

b) Uyuşmazlık çıkarılmasının gerekli olduğu sonucuna varırsa, yani görev itirazının reddine ilişkin kararın (görevlilik kararı) yerinde olmadığı ve davanın açıldığı yargı yerinin o davada görevli bulunmadığı kanısına varırsa, 2247 Sayılı Yasa'nın 13/2. maddesindeki işlemlerin yapılmasına geçilir.

Buna göre; uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; uyuşmazlık çıkarılmasını gerekli gördüğü durumlarda bu konudaki dilekçe ve eklerinin kendisine ulaştığı tarihten, şayet; eksiklikleri tamamlamak yoluna gitmiş ise ve bu amaçla gönderdiği yazıları 10 gün geçmeden postaya vermiş ise, eksikliklerin tamamlandığı tarihten başlayarak en geç 10 gün içinde gerekçeli bir düşünce yazısı düzenler. Bu yazıda hangi gerekçelerle davanın görev itirazını reddeden ve görevlilik kararı veren yargı merciince görülmemesi ve bu yargı merciinin davada görevli olmadığı hususunu açıklar. Daha sonra, bu düşünce yazısı ile kendisine gönderilen dilekçe (uyuşmazlık çıkarılması istemini içeren) ve eklerini Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderir. Ayrıca; görev itirazını reddeden yani görevlilik kararı veren yargı merciine, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmak suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulduğunu hemen bildirir.

Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makamın olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasını gerekli gördüğü durumlarda buna ilişkin düşünce yazısının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne yollanması ve bu yazının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne intikali ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmış olur.

Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasının ve bunun ilgili yargı merciine yetkili makamca (Başsavcı) bildirilmesinin iki önemli sonucu vardır. Bunlar; 2247 Sayılı Yasa'nın 18. maddesinde açıkça gösterilmiştir. Anılan maddeye göre bu sonuçlar;

aa) Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulduğu yani; olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı yetkili makamca resmi bir yazı ile kendisine bildirilen yargı mercii, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görev konusunda bir karar verilinceye kadar davanın görülmesini geri bırakır.

Ancak; davanın görülmesinin geri bırakılması da süresiz değildir. Şöyleki; Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulduğunu bildiren yazının alındığı günden başlamak üzere 6 ay içinde Uyuşmazlık Mahkemesi görev konusunu karara bağlamamışsa, ve buna ilişkin bir karar gönderilmemişse, yargı mercii davayı görmeye devam eder. Bu arada, esas hakkında son karar verilmeden Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevi belirleyen kararı gelirse, yargı mercii bu karara uyar. Şayet; Uyuşmazlık Mahkemesi görevi belirleyen kararında olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına neden olan ve görev itirazını reddeden (görevlilik kararı veren) yargı yerinin görevli olduğunu belirlemişse, başka bir anlatımla olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma isteminde bulunan makamın istemini reddetmişse, yargı mercii davayı esastan inceleyerek sonuçlandırır. Aksine; o yargı yerinin görevli olmadığını, davanın başka bir yargı düzenine dahil yargı merciinin görevine girdiğini, görev itirazının reddine ilişkin kararın yerinde olmayıp, davanın görev yönünden reddi gerektiğini ve olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makamın istemini kabul edip, görev itirazının reddine ilişkin kararı (görevlilik kararı) kaldırılmasını karara bağlamışsa, yargı mercii Uyuşmazlık Mahkemesi'nin bu kararına uyararak görevsizlik kararı verip, işten el çeker. Böylece bu yargı mercii anılan davayı esastan inceleyip sonuçlandıramaz. Davaya, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevli olduğunu belirlediği yargı yerinde (usul kuralları uyarınca) devam olunur.

Bu arada şu hususa işaret etmekte yarar vardır: Uyuşmazlık çıkarılacağı bildirilerek yargı merciinden davaya bakmanın ertelenmesi istenemez. Ancak; olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldıktan sonra ve 2247 Sayılı Yasa'nın 18/2. maddesindeki koşullar gerçekleşirse, sadece 6 aylık bir süre ile erteleme mümkündür.

D) Uyuşmazlık Mahkemesi'nce yapılacak işlemler ve karar: 2247 Sayılı Yasa'nın 13/son. maddesi olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması durumunda, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce yapılacak işlemleri belirlemiştir.

Anılan maddeye göre, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, olumlu görev uyuşmazlığı çıkaran yetkili makamın (başsavcılar) düşünce yazısı ile eklerini görevsizlik itirazını reddeden yargı merciine göre, ilgili bulunan başsavcıya tebliğ edebilir. Bu tebliğin amacı; uyuşmazlığı çıkaran yetkili makamın, uyuşmazlık çıkarma konusundaki düşünce yazısına göre karşı düşüncenin alınmasıdır. Ancak; hemen ifade edelimki böyle bir tebliğ için yasal bir zorunluluk ta yoktur. Zira; anılan madde «edebilir» ifadesini taşımakta, bu ise emredici bir hüküm bulunmamaktadır. Tebliği alan makam karşılık vermek isterse, yazılı olarak 7 gün içinde cevap verebilir. Cevap verilmediği takdirde dosya tekemmül etmiş ve karar verilecek aşamaya gelmiş olur.

Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılan dosyalarda inceleme; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin tüm incelemelerinde olduğu gibi, evrak üzerinde yapılır. İncelemede izlenecek sıra 2247 Sayılı Yasa'nın 27. maddesinde gösterilmiş olup, Uyuşmazlık Mahkemesi uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil, (örneğin -başvurmanın yetkili makamca yapılıp yapılmadığı) ve süre (örneğin -görev itirazının ilk oturumda ileri sürülüp sürülmediği) açılarından inceler ve yöntemine uygun olmayan veya süresinde yapılmayan başvuruları reddeder.

Şayet başvuru; şekil ve süre açılarından yöntemine uygun ise, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görev yönünden esasın incelenmesine geçilir, daha sonra da görevi belirleyen karar verilir. Bu karar; ya olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmaya ilişkin başvurunun kabulüne ve binnetice görev itirazının reddine ilişkin kararın (görevlilik kararı) kaldırılmasına, ya da başvurunun reddine ve davanın açıldığı yargı yerinin davada görevli olduğuna ilişkin olur.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması üzerine verdiği karar; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin tüm kararları gibi, 2247 Sayılı Yasa'nın 29. maddesine göre kesindir. Bu kararlara karşı olağan veya olağanüstü bir kanun yoluna başvurma olanağı yoktur.

Keza; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması üzerine verdiği kararın sonucu 2247 Sayılı Yasa'nın 28. maddesine göre ilgili başsavcı, kararı beklemesi için kendisine yazılmış bulunan yargı mercii, uyuşmazlığın çözümü için başvurmuş olan kişiye tebliğ olunur. Aynı maddenin 2. fıkrasına göre ilgili yargı mercileri ile bütün makam ve kuruluşlar ve kişiler mahkeme kararlarına (Uyuşmazlık Mahkemesi) uymak ve geciktirmeksizin onları uygulamakla görevlidir. Öte yandan; karar sonucundan ayrı olarak Uyuşmazlık Mahkemesi'nin gerekçeli kararı da yazılıp imzalandıktan sonra aynı şekilde yukarıda belirlenen makam ve kişilere tebliğ olunur.

E) Uyuşmazlık çıkarılmayacak haller: 2247 Sayılı Kanun bazı hallerde uyuşmazlık çıkarılmayacağını öngörmüştür. Bu haller; 2247 Sayılı Yasa'nın 11. maddesinde sayılmış olup, buna göre;

- a) Anayasa Mahkemesi'nin Yüce Divan sıfatı ile baktığı davalarda,
- b) Anayasa Mahkemesi'ne açılan siyasi partilerin kapatılması davalarında uyuşmazlık çıkarılamaz.

III — UYGULAMA VE SORUNLAR :

Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolu; yukarıda da açıklandığı üzere (II/1) Adli, İdari veya Askeri yargı düzenlerine dahil yargı mercilerinin birbirlerinin görev alanlarına müdahalesini önleyen ve davanın asıl görevli yargı yerinde görülmesini sağlayan bir başvuru yoludur. Öte yandan; bu başvuru yolu ile, hem davanın asıl görevli yargı yerinde görülmesine imkân tanınıp, kamu düzenine ilişkin görev konusu tartışılır olmaktan çıkarılmış, hemde davanın görevli kılınan yargı yerinde görev sorunu yüzünden uzamadan halledilmesi sağlanmış olur. Bu itibarla; olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma yolu hayli önemli ve titizce uygulanması gereken ve Yasa'da öngörülen prosedüre uyularak kullanılması icap eden bir yoldur. Ancak; uygulamada Yasa'da öngörülen prosedüre, ilgili kişi ilgili yargı mercii ve ilgili makamca kimi kez tam olarak uyulmadığından bazı aksaklıklar olmaktadır. Bu aksaklıkların neler olduğuna gelince:

1 — Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmak suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulması için 2247 Sayılı Yasa'nın 10. maddesine göre; görev itirazının hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda, ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlanmadan önce idare mahkemelerinde dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan yapılmış olması ve yargı yerlerinin de kendilerinin görevli olduklarına karar vermiş bulunmaları şarttır.

Uygulamada genellikle hukuk mahkemelerinde görev itirazının ilk oturumda yapılmadığı, daha sonra yapılan itirazın reddi üzerine olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasının istendiği görülmektedir. Yasa'ya göre en geç birinci oturumda görev itirazında bulunulmamış ise, artık olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılamaz.

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü; 8.5.1984 günlü Resmî Gazete'de yayınlanan 12.3.1984 günlü, 1984/1-2 sayılı kararında, 2247 Sayılı Yasa'nın 10/1-2. maddesine temasla incelenen dava dosyasından davaya karşı davalı tarafca ilk celsede bir görev itirazında bulunulmadığı, görev itirazını cevap süresinin uzatıldığı, ilk celseyi izleyen celsede yapılacağı anlaşılmakla, 2247 Sayılı Yasa'nın 10/2. maddesinde yazılı olduğu şekilde yapılmış, görev itirazı bulunmadığından, Yasa'ya aykırı başvuruyu reddetmiştir.

2 — Bu konu ile ilgili olarak bir hususa daha temas etmek yerinde olacaktır. Her hangi bir yargı yerinde bir dava görülürken görev itirazında bulunulmuş ise ve bu itirazın reddi gerekiyorsa gerekçeli bir şekilde reddi gerekmektedir. Uygulamada mahkemelerce soyut olarak «görev itirazının reddine, görev itirazının kabule şayan olmadığına, davalının görev, yetki ve zaman aşımı itirazlarının reddine» denilmektedir. Görev itirazı gibi önemli bir konuda mahkemelerin bu itiraza karşı, kendilerini görevli görüp, görev itirazının reddine karar vere-

ceklerse, bunun gerekçelerini de açıkca belirtmeleri gerekmektedir. Esasen Anayasa'mıza göre mahkemelerin tüm kararları gerekçeli olmak zorundadır.

3 — Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmada mahkemelerin 2247 Sayılı Yasa'nın 12. maddesinde öngörülen ve yargı merciince yapılacak işlemleri gösteren prosedüre tam uygulamadıkları, bu yüzden de aynı Yasa'nın 13. maddesine göre noksanlıkların ilgili başsavcılıklarca tamamlanması yoluna gidildiği ve bunun da zaman kaybına yol açtığı görülmektedir. Bu itibarla; yargı yerlerinin 2247 Sayılı Yasa'nın 12. maddesinde öngörülen işlemleri tam ve noksansız olarak yapmaları gerekmektedir.

4 — Bu konuda, son olarak bir hususa daha temas etmek gerekir. 2247 Sayılı Yasa'nın 18. maddesine göre yargı merciileri Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulduğunu bildiren ilgili başsavcılık yazısının alındığı günden başlamak üzere 6 ay içinde bu mahkemenin kararı gelmezse davayı görmeye devam edecektir.

Yoksa; Uyuşmazlık Mahkemesi kararının gelmesini ilânihaye beklemeyecek 6 ay için ertelenen yargılamaya bu süre içinde Uyuşmazlık Mahkemesi kararı gelmemişse, devam edip davayı sonuçlandıracaktır. Davanın esastan sonuçlanmasından önce Uyuşmazlık Mahkemesi kararı gelirse pek tabii bu karar uyarınca bir karar verecektir. Yani; ya Uyuşmazlık Mahkemesi kararı uyarınca, davayı görmeye devam edecek veya yine Uyuşmazlık Mahkemesi kararı uyarınca görevsizlik kararı vererek davadan elini çekecektir.